

TEHNIČKI OPIS NATJECATELJSKE DISCIPLINE

Strojarske tehnike

worldskills
Croatia

SADRŽAJ

SADRŽAJ	2
1. UVOD	3
1.1. NAZIV I OPIS NATJECATELJSKE DISCIPLINE	3
1.1.1. NAZIV NATJECATELJSKE DISCIPLINE.....	3
1.1.2. OPIS VEZANIH KVALIFIKACIJA, ZANIMANJA I RADNIH MJESTA	3
1.3. POVEZANI DOKUMENTI	4
2. SPECIFIKACIJA STANDARDA NATJECATELJSKE DISCIPLINE	5
2.1. OPĆE NAPOMENE VEZANE UZ SPECIFIKACIJU STANDARDA NATJECATELJSKE DISCIPLINE	5
2.2. SPECIFIKACIJA STANDARDA NATJECATELJSKE DISCIPLINE.....	5
3. PRAVILA VRJEDNOVANJA	8
3.1. OPĆE SMJERNICE	8
4. PRAVILA BODOVANJA	9
4.1. OPĆE SMJERNICE	9
4.2. KRITERIJI VRJEDNOVANJA.....	9
4.3. VRJEDNOVANJE I BODOVANJE PROSUDBOM.....	10
4.4. VRJEDNOVANJE I BODOVANJE MJERENJEM	10
4.5. VRJEDNOVANJE – PREGLED.....	10
4.6. ZAVRŠETAK SPECIFIKACIJE VRJEDNOVANJA VJEŠTINA	11
4.7. PROCEDURA VRJEDNOVANJA VJEŠTINE	11
5. MODEL ZADATKA	13
5.1. OPĆE SMJERNICE	13
5.2. FORMAT/STRUKTURA MODELA ZADATKA.....	13
5.3. ZAHTJEVI za IZRADU MODELA ZADATKA.....	13
5.4. RAZVOJ MODELA ZADATKA.....	15
5.4.1. TKO RAZVIJA MODEL ZADATKA.....	15
5.5. ODABIR ZADATKA za natjecanje	15
5.6. OBJAVLJIVANJE MODELA ZADATKA I PRAVILA BODOVANJA.....	15
6. INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA	16
6.1. RASPRAVNI FORUM.....	16
6.2. INFORMACIJE ZA NATJECATELJE.....	16
7. ZDRAVLJE, SIGURNOST I OKOLIŠ	17
8. MATERIJALI I OPREMA	18
8.1. INFRASTRUKTURNI POPIS	18
8.2. MATERIJALI, OPREMA I ALATI KOJE DONOSI NATJECATELJ/MENTOR	18
8.3. ZABRANJENI MATERIJALI I OPREMA	18
8.4. PREPORUČENO radno mjesto za natjecanje	18
<i>Opći postav i specifikacije</i>	19
<i>SLIKA PREPORUČENOG POSTAVA PROSTORIJE</i>	19
9. PROMIDŽBA I VIDLJIVOST NATJECANJA	20
10. ODRŽIVOST	21

1. UVOD

1.1. NAZIV I OPIS NATJECATELJSKE DISCIPLINE

1.1.1. NAZIV NATJECATELJSKE DISCIPLINE

Strojarske tehnike

1.1.2. OPIS VEZANIH KVALIFIKACIJA, ZANIMANJA I RADNIH MJESTA

U disciplini strojarske tehnike mogu se natjecati učenici koji se obrazuju za stjecanje sljedećih kvalifikacija: Strojarski tehničar, Strojarski računalni tehničar, Računalni tehničar za strojarstvo, Tehničar za mehatroniku, Tehničar za finomehaniku, Tehničar za obrađivačke tehnike, Tehničar za strojeve i uređaje, Brodograđevni tehničar, Tehničar za energetiku i Tehnički crtač.

Ključni poslovi:

Poslovi vezani uz konstruiranje, gradnju, upotrebu i održavanje alata, strojeva i postrojenja. Može raditi u odjelima konstrukcije elemenata i sklopova, na pripremi i vođenju proizvodnje te u kontroli, rukovanju i održavanju strojeva u proizvodnim pogonima. Skicira i proračunava različite elemente strojeva (primjerice, elemente za spajanje i rastavljanje, osovine, ležajeve, opruge, zupčanike itd.), i to na način da prvo izrađuje skicu nekog elementa stroja i njegove funkcije, potom proračunava dimenzije “kritičnih presjeka”, a zatim i druge dimenzije te određuje konačan oblik elementa i njegova uklapanja u sklop. Uz navedeno, treba odabrati materijale za izradbu elemenata strojeva, i to na temelju funkcionalnih i tehničko tehnoloških zahtjeva i proračuna statičkih opterećenja te definirati početne dimenzije izabranog materijala potrebnog za izradbu elemenata. U pripremi proizvodnje služi se proizvodno-tehnološkim uputama za planiranje proizvodnje i izradbu tehničko-tehnološke dokumentacije. Planira materijale, odabire alate i strojeve, režime rada, kapacitete strojeva, utvrđuje načine obrade, redoslijed postupaka, normative materijala, vremena izradbe i metode kontrole.

- vještine:
 - analiza i planiranje rada
 - priprema rada ((priprema proizvodnje, održavanje strojeva i opreme)
 - izrada konstrukcijske i tehnološke dokumentacije
 - upravljanje radom energetske sustava
 - komercijalni poslovi (promocija, nabava, prodaja)
 - komunikacija i suradnja s drugima
 - osiguranje kvalitete (mjerenje i ispitivanje)
 - zaštita zdravlja i okoliša (skrb za ljude i okoliš)
- specifičnosti struke:

Nakon završene strukovne tehničke škole četverogodišnjeg trajanja te izrađenog i obranjenog završnog rada, stječe se kvalifikacija koja omogućuje zaposlenje na mjestu tehnologa u pripremi rada, tehnologa održavanja, konstruktora alata i naprava i tehnologa kontrole (održavanja kvalitete). Napredovanje je moguće kroz školovanje na višoj razini na fakultetima strojarstva i brodogradnje, drugim tehničkim fakultetima i stručnim studijima ili fakultetima prirodnih znanosti te kroz cjeloživotno učenje.

- radno okruženje:

Zatvoreni prostor sobne temperature i vlažnosti zraka. Osim operativnih poslova na održavanju, vođenju proizvodnje i održavanju, pri kojima je potrebna pokretljivost i rad u stojećem položaju, poslovi se obavljaju sjedeći.

1.2. SADRŽAJ, RELEVANTNOST I VAŽNOST OVOG DOKUMENTA

Ovaj dokument sadrži tehnički opis natjecateljske discipline u strukovnom obrazovanju u Republici Hrvatskoj.

Tehnički opis i specifikacija standarda mogu se djelomično ili potpuno naslanjati na specifikacije standarda WorldSkills International i WorldSkills Europe organizacije.

Svi sudionici natjecanja – mentori, natjecatelji, prosudbena povjerenstva, školska, međusektorska i organizacijska povjerenstva škola domaćina trebaju dobro biti upoznati s ovim dokumentom.

1.3. POVEZANI DOKUMENTI

Uz Tehnički opis, potrebno je koristiti se sljedećim dokumentima:

- Dokument novi model natjecanja učenika strukovnih škola
- Pravila i procedure za organizaciju i provedbu natjecanja učenika strukovnih škola
- mrežne i druge resurse Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

2. SPECIFIKACIJA STANDARDA NATJECATELJSKE DISCIPLINE

2.1. OPĆE NAPOMENE VEZANE UZ SPECIFIKACIJU STANDARDA NATJECATELJSKE DISCIPLINE

Specifikacija standarda specificira znanje, razumijevanje i specifične vještine koje podupiru najbolju praksu u tehničkoj i strukovnoj izvedbi. Specifikacija standarda trebala bi odražavati zajedničko globalno razumijevanje o tome što za gospodarstvo i poslovanje predstavlja određena natjecateljska disciplina i s njome povezano radno mjesto i zanimanje.

Svako natjecanje u vještinama trebalo bi, u onoj mjeri u kojoj je to moguće, odražavati najbolju praksu kao što je opisano u specifikacijama standarda. Specifikacije standarda su, stoga, vodilja za potrebnu edukaciju i pripremu za natjecanje u vještinama.

Na natjecanju u vještinama ocjena znanja i razumijevanja provest će se kroz vrednovanje i bodovanje izvedbe. Neće se provoditi zaseban test znanja i razumijevanja.

Specifikacija standarda podijeljena je na zasebne cjeline. Svakoj cjelini dodijeljen je udio (postotak) u zbroju bodova kako bi ukazao na relevantnu važnost unutar specifikacije standarda. Zbroj svih bodova iznosi 100.

Shema za dodjelu bodova i zadatak za natjecanje ocijenit će samo one vještine koje su uklopljene u specifikaciju standarda. Odražavat će specifikaciju standarda u najširem mogućem obimu kojega dozvoljavaju ograničenja natjecanja u vještinama.

Shema za dodjelu bodova i zadatak za natjecanje pratit će raspodjelu bodova unutar specifikacije standarda do mjere u kojoj je to izvedivo u praksi. Dopuštena je varijacija od 5 posto, pod uvjetom da to ne mijenja težinski faktor dodijeljen specifikacijom standarda.

2.2. SPECIFIKACIJA STANDARDA NATJECATELJSKE DISCIPLINE

CJELINA		RELATIVNI UDIO U %
1	Organizacija i upravljanje radom Pojedinaac treba poznavati i razumjeti: <ul style="list-style-type: none"> • različite metode upotrebe CAD dizajna • tehnološke procese u metalnoj industriji • trenutne međunarodno priznate standarde (ISO) • standarde koji se trenutno koriste i prepoznaju od strane industrije • odgovarajuću teoriju i primjenu matematike, fizike i geometrije • tehničku terminologiju i simbole • jedan od priznatih softvera za CAD dizajn • važnost učinkovite komunikacije između suradnika, klijenata i drugih srodnih stručnjaka • važnost cjeloživotnog učenja i kontinuiranog profesionalnog razvoja • potrebu za marketingom i poslovnom praksom • pravila vezana za zdravlje, sigurnost i zaštitu okoliša 	10

CJELINA	RELATIVNI UDIO U %
<p>Pojedinac će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dosljedno primjenjivati međunarodno priznate standarde • unaprjeđivati vlastita znanja i sposobnosti • primjenjivati temeljna znanja matematike, fizike i geometrije. • primjenjivati pravila o zaštiti zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu • koristiti opremu na siguran način i prema uputama proizvođača • koristiti jedan od priznatih softvera za CAD dizajn • planirati rad i odrediti prioritete u radu • objasniti složene tehničke crteže stručnjacima i nestručnjacima, naglašavajući ključne elemente • pokazati učinkovitu komunikaciju među suradnicima i klijentima • primijeniti inovativna i kreativna rješenja tehničkih problema • vizualizirati željeni proizvod kako bi ispunili želju klijenta. 	
<p>2 Softver i hardver</p>	<p>5</p>
<p>Pojedinac treba poznavati i razumjeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • računalne operativne sustave, kako bi mogao ispravno koristiti i upravljati računalnim datotekama i softverom • periferne uređaje koji se koriste u CAD procesima • radu u CAD softveru • proizvodni proces dizajna • ograničenja softvera • formate ispisa • korištenje uređaja za ispis • vizualizirati željeni proizvod klijentu 	
<p>Pojedinac će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uključiti opremu i aktivirati odgovarajući softver za 3D modeliranje • postaviti i provjeriti periferne uređaje (tipkovnica, miš, pišač...) • koristiti operativne sustave i programe za stvaranje, upravljanje i pohranjivanje datoteka • odabrati odgovarajući program za crtanje od ponuđenih na zaslonu • konfigurirati odgovarajuće parametre CAD softvera za ispis na pisaču i 3D printeru • upotrijebiti pisače za ispisivanje rada 	
<p>3 3D modeliranje</p>	<p>30</p>
<p>Pojedinac treba znati i razumjeti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mogućnosti softvera • računalne operativne sustave, kako bi mogao ispravno koristiti i upravljati računalnim datotekama i softverom • Strojarske elemente i njihovu funkcionalnost • Pravila tehničkog crtanja • Načine sklapanja sklopa 	
<p>Pojedinac će biti u stanju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izraditi model komponente, optimizirati geometriju sa stanovišta čvrstoće • Kreirati grupe komponenata • Navesti svojstva materijala • Pridodati boje i teksture komponentama • Izraditi sklopove iz 3D modela komponenti • Modeliranje i sastavljanje osnovnih komponenti projektnih dijelova 	

CJELINA		RELATIVNI UDIO U %
	<ul style="list-style-type: none"> • Procijeniti približne vrijednosti za dimenzije koje nedostaju • Spremiti rad za buduće uređivanje 	
4	Tehničko crtanje i mjerenje	30
	Pojedinaac mora znati i razumjeti: <ul style="list-style-type: none"> • pravila tehničkog crtanja • čitati i izraditi tehnički / projektni crtež po ISO standardima • strojarsku terminologiju i simbole • tablice, liste standarda, kataloge proizvođača 	
	Pojedinaac će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none"> • primijeniti pravila tehničkog crtanja • čitati i izraditi tehnički / projektni crtež • stvoriti 2D radioničke crteže • stvoriti izometričke prikaze • čitati i umetati strojarsku terminologiju i simbole • koristiti tablice, liste standarda, kataloge proizvođača 	
5	Izrada dokumentacije na osnovu fizičkog modela	15
	Pojedinaac mora znati i razumjeti: <ul style="list-style-type: none"> • materijale i postupke obrade radnih komada: <ul style="list-style-type: none"> - obrade odvajanjem čestica - obrade deformiranjem - lijevanje - zavarivanje • postupak mjerenja, skiciranja i izrade crteža 	
	Pojedinaac će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none"> • odrediti dimenzije fizičkog modela uz pomoć dopuštenih mjernih instrumenata • izraditi prostoručne skice • koristiti mjerne instrumente 	
6	Tehnološki postupak izrade	10
	Pojedinaac mora poznavati i razumjeti: <ul style="list-style-type: none"> • tehničke materijale • tehnološki postupak • strojeve i alate • konstrukcijsku i tehnološku dokumentaciju 	
	Pojedinaac će biti u stanju: <ul style="list-style-type: none"> • odabrati tehničke materijale prema zadanim uvjetima • izraditi operacijski list • razraditi tehničku dokumentaciju elemenata i sklopova • proračunati, dimenzionirati i konstruirati jednostavnije strojne dijelove 	
	UKUPNO	100%

3. PRAVILA VRJEDNOVANJA

3.1. OPĆE SMJERNICE

Ova cjelina kao i cjelina 4 sadrže informacije i smjernice vezane uz vrjednovanje i bodovanje. Sukladno tome, primjenjuju se Pravila za organizaciju i provedbu natjecanja učenika strukovnih škola.

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih razvila je pravila vrjednovanja i bodovanja na natjecanju te će ona biti predmet neprestanog razvoja i temeljitog razmatranja. Porast stručnosti pri ocjenjivanju utjecat će na buduću upotrebu i smjer glavnih instrumenata ocjenjivanja koji se upotrebljavaju na natjecanjima u vještinama: shema za dodjelu bodova, model zadatka i informatički sustav natjecanja.

Pri ocjenjivanju na natjecanjima obično se upotrebljavaju dvije metode: mjerenje i prosudba. Svako vrjednovanje vršit će se na temelju referentnih vrijednosti koje odražavaju najbolju praksu u gospodarskoj djelatnosti. Pravila bodovanja moraju uključivati referentne vrijednosti te slijediti težinski faktor unutar specifikacije standarda. Model zadatka predmet je vrjednovanja za natjecanje u vještini te također slijedi specifikaciju standarda. Informatički sustav natjecanja omogućuje pravovremen i točan unos podataka te služi kao sve značajnija podrška.

4. PRAVILA BODOVANJA

4.1. OPĆE SMJERNICE

Ova cjelina opisuje ulogu i mjesto pravila bodovanja te način vrjednovanja i vrjednovanja rada natjecatelja prikazanog kroz model zadatka i procedure za vrjednovanje.

Pravila bodovanja osnovni su instrument na natjecanjima, jer povezuju vrjednovanja sa standardima koji predstavljaju vještinu koja se provjerava. Osmišljeni su tako da se bodovi dodjeljuju za svaki element vrjednovanja izvedbe natjecatelja u skladu s relativnim udjelom u specifikaciji standarda.

Temeljem relativnog udjela naznačenog u specifikaciji standarda i pravilima bodovanja utvrđuju se parametri za izradu modela zadatka.

Pravila bodovanja razvija radna skupina koja razvija i model zadatka. Konačna pravila bodovanja i model zadatka mora odobriti Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih. Kod izrade zadatka za natjecanje potrebno je uključiti i gospodarstvenike.

Odobrena pravila bodovanja moraju biti unesena u informatički sustav natjecanja barem osam tjedana prije natjecanja i to putem standardne tablice informatičkog sustava natjecanja ili na drugi dogovoreni način.

4.2. KRITERIJI VRJEDNOVANJA

Glavna odrednica pravila bodovanja su kriteriji vrednovanja, koji proizlaze iz modela zadatka. U nekim natjecanjima u vještinama kriteriji vrjednovanja bit će slični naslovima cjelina u specifikaciji standarda; u drugima će biti potpuno drugačiji. Obično ima pet do devet kriterija vrjednovanja. Bez obzira podudaraju li se naslovi, pravila bodovanja moraju se temeljiti na relativnom udjelu u specifikaciji standarda.

Kriterije vrjednovanja određuju osobe koje razvijaju pravila bodovanja te definiraju kriterije koje smatraju najprikladnijima za vrjednovanje i bodovanje modela zadatka. Obrazac sa sažetkom bodovanja kojeg generira informatički sustav natjecanja sadrži popis kriterija vrjednovanja.

Bodove koji se dodjeljuju svakom od kriterija izračunava informatički sustav natjecanja. Oni će biti kumulativna suma bodova dodijeljenih svakom elementu vrjednovanja unutar jednog kriterija.

Svaki kriterij vrjednovanja može biti podijeljen na više elemenata vrjednovanja. Svaki element detaljno definira pojedinačnu stvar koja se treba vrjednovati i bodovati zajedno s bodovima i uputama kako se oni trebaju dodijeliti.

Elementi se vrjednuju mjerenjem i/ili prosudbom te su vidljivi na Obrascu za bodovanje. Obrazac za vrjednovanje sadrži elemente koji se vrjednuju i boduju mjerenjem ili prosudbom. Neki kriteriji se vrjednuju putem obje metode. U tom slučaju postoje dva različita obrasca za vrjednovanje za dvije različite metode.

Svaki vrjednovatelj (član prosudbenog povjerenstva) upisuje dodijeljene bodove u svoj obrazac za vrjednovanje tako da zbroj bodova dodijeljenih svakom elementu vrjednovanja bude u rasponu bodova dodijeljenom za tu cjelinu u specifikaciji standarda.

Tablica za raspodjelu bodova bit će objavljena u informatičkom sustavu natjecanja osam tjedana prije natjecanja kada se budu revidirala pravila bodovanja. Obrazac za bodovanje detaljno navodi sve elemente koje treba bodovati zajedno s bodovima koji su im dodijeljeni, referentnim vrijednostima i referencom na odlomak u specifikaciji standarda.

PRIMJER TABLICE KRITERIJA PO UDJELIMA

CJELINE SPECIFIKACIJE STRANDARDA		KRITERIJ				UKUPNA OCJENA PO CJELINI
		A	B	C	D	
		<i>Modul 1 – Poznavanje proizvoda</i>	<i>Modul 2 - Dizajniranje: 2D u 3D</i>	<i>Modul 3 - Dizajniranje: model u 3D</i>	<i>Modul 4 - Tehnološka dokumentacija</i>	
1	Organizacija i upravljanje radom	5	2	2	1	10
2	Softver i hardver	0	2	2	1	5
3	3D modeliranje	0	16	11	3	30
4	Tehničko crtanje i mjerenje	0	10	10	10	30
5	Izrada dokumentacije na osnovu fizičkog modela	0	0	10	0	10
6	Tehnološki postupak izrade	0	0	0	15	15
UKUPNA OCJENA PREMA KRITERIJU		5	30	35	30	100

4.3. VRJEDNOVANJE PROSUDBOM

Uz mjerenje, od vrjednovatelja (članovi prosudbenog povjerenstva) očekuje se da donesu profesionalne prosudbe. Obično se radi o prosudbama o kvaliteti. Tijekom procesa osmišljavanja i finalizacije pravila bodovanja i modela zadatka odredit će se i zabilježiti referentne vrijednosti kako bi služile kao vodilja u prosudbama.

Vrednovanje prosudbom koristi se sljedećim ocjenama:

- 0 – izvedba je na bilo koji način ispod industrijskog standard/standarda struke, što uključuje i nedostatak truda da se postignu
- 1 – izvedba koja zadovoljava industrijski standard/standard struke
- 2 – izvedba koja zadovoljava i do određene mjere nadilazi industrijski standard/standard struke
- 3 – izvrsna ili izvanredna izvedba u odnosu na očekivanje industrijskog standarda/standarda struke

4.4. VRJEDNOVANJE I BODOVANJE MJERENJEM

Tijekom procesa vrjednovanja i bodovanja mjerenjem moguće je dodijeliti samo maksimalni broj bodova ili nulu. Iznimno, ukoliko prosudbeno povjerenstvo tako odluči za pojedinu disciplinu, moguće su iznimke u kojima se može dodijeliti i parcijalne bodove.

4.5. VRJEDNOVANJE – PREGLED

Za obje metode vrjednovanja; prosudbu i mjerenje, prosudbeno povjerenstvo sastojat će se od 3-5 vrjednovatelja.

Dobra praksa vrjednovanja obuhvaća i prosudbu i mjerenje te se obje metode primjenjuju specifično i široko. Konačne proporcije mjerenja i prosudbe, bilo specifične ili široke, određene su standardima, njihovim težinskim faktorima i prirodom modela zadatka.

4.6. ZAVRŠETAK SPECIFIKACIJE VRJEDNOVANJA VJEŠTINA

Ovaj odlomak definira kriterije vrjednovanja i broj dodijeljenih bodova (mjerenjem i prosudbom). Ukupan zbroj bodova za sve kriterije vrjednovanja mora biti 100.

TABLICA KRITERIJA

KRITERIJ		BODOVI		
		PROSUDBA	MJERENJE	UKUPNO
A	Modul 1-Poznavanje proizvoda	5	0	5
B	Modul 2- Dizajniranje: 2D u 3D	3	27	30
C	Modul 3 - Dizajniranje: model u 3D	3	32	35
D	Modul 4 - Tehnološka dokumentacija	3	27	30
UKUPNO		14	86	100

4.7. PROCEDURA VRJEDNOVANJA VJEŠTINE

Prije natjecanja predsjednik prosudbenog povjerenstva svim članovima prosudbenog povjerenstva objasniti će metodu vrjednovanja. Svi bi članovi prosudbenog povjerenstva trebali vrjednovati isti element za sve natjecatelje. Svi članovi prosudbenog povjerenstva vrjednuju elemente koji donose otprilike isti postotak bodova.

Kriterij A – Modul 1- Poznavanje proizvoda

Članovi prosudbenog povjerenstva će prosudbom vrjednovati sljedeće elemente (5 boda):

- Rad bez ugrožavanja zdravlja,
- Sigurnost na radu
- Vještinu kojom natjecatelj može objasniti složene tehničke crteže stručnjacima i nestručnjacima, naglašavajući ključne elemente
- Kvalitetu komunikacije pri predavljanju proizvoda klijentima (prosudbenom povjerenstvu)

Kriterij B – Modul 2- Dizajniranje: 2D u 3D

Članovi prosudbenog povjerenstva će prosudbom vrjednovati sljedeće elemente (3 boda):

- Rad bez ugrožavanja zdravlja,
- Sigurnost na radu
- Izvedbu kriterija

Članovi prosudbenog povjerenstva će metodom mjerenja vrjednovati sljedeće elemente (27 boda):

- 3D prikaz jedne ili više komponenata i sklopa
- Točnost dimenzija
- Površinska tekstura
- Spremljeni svi crteži
- Ispisani crteži dijelova i sklopa
- Spremljen rastavljen prikaz sklopa
- Ispisan rastavljen prikaz sklopa

Kriterij C – Modul 3 - Dizajniranje: model u 3D

Članovi prosudbenog povjerenstva će prosudbom vrjednovati sljedeće elemente (3 boda):

- Rad bez ugrožavanja zdravlja,
- Sigurnost na radu
- Izvedbu kriterija

Članovi prosudbenog povjerenstva će metodom mjerenja vrjednovati sljedeće elemente (32 boda):

- 3D prikaz jedne ili više komponenata i sklopa
- Točnost dimenzija
- Površinska tekstura
- Spremljeni svi crteži
- Ispisani crteži dijelova i sklopa
- Spremljen rastavljen prikaz sklopa
- Ispisan rastavljen prikaz sklopa

Kriterij D – Modul 4 - Tehnološka dokumentacija

Članovi prosudbenog povjerenstva će prosudbom vrjednovati sljedeće elemente (3 boda):

- Rad bez ugrožavanja zdravlja,
- Sigurnost na radu
- Izvedbu kriterija

Članovi prosudbenog povjerenstva će metodom mjerenja vrjednovati sljedeće elemente (27 bodova):

- Odabir materijala
- 3D prikaz jedne ili više komponenata i sklopa
- Ispisani crteži dijelova i sklopa
- Tehnološki postupak izrade strojnog dijela
- Izrada operacijskog lista
- Odabir strojeva i alata

5. MODEL ZADATKA

5.1. OPĆE SMJERNICE

Cjeline 3 i 4 usmjeravaju razvoj modela zadatka, a ove bilješke su dodatak. Bilo da je riječ o jednoj cjelini ili seriji samostojećih ili povezanih modula, model zadatka omogućit će vrjednovanje vještine prema svakoj cjelini specifikacije standarda.

Svrha modela zadatka je omogućiti cjelovite i uravnotežene mogućnosti vrjednovanja i bodovanja svih specifikacija standarda povezanih sa pravilima bodovanja. Odnos između modela zadatka, pravila bodovanja i specifikacije standarda ključni je pokazatelj kvalitete.

Model zadatka neće pokrivati područja izvan specifikacije standarda ili utjecati na ravnotežu unutar specifikacije standarda.

Model zadatka omogućit će vrjednovanje znanja i razumijevanja isključivo kroz njihovu primjenu u praktičnom radu. Model zadatka neće vrjednovati poznavanje Pravila i procedura za organizaciju i provedbu hrvatskog modela natjecanja učenika strukovnih škola.

Tehnički opis će omogućiti prepoznavanje problema koji utječu na kapacitet modela zadatka da obuhvati čitav raspon vrjednovanja koji se odnosi na specifikaciju standard te je podložan potrebnim promjenama.

5.2. FORMAT/STRUKTURA MODELA ZADATKA

Moduli modela zadatka moraju biti osmišljeni tako da se mogu izvesti u vremenu koje je dodijeljeno za pojedinu disciplinu.

Model zadatka discipline sastoji se od sljedećih modula:

<i>Modul 1 - Poznavanje proizvoda</i>
<i>Modul 2 - Dizajniranje: 2D u 3D</i>
<i>Modul 3 - Dizajniranje: model u 3D</i>
<i>Modul 4 - Tehnološka dokumentacija</i>

Školsko natjecanje organizira škola, preporuka je koristiti zadatak iz modela zadatka.

Na Međuzupanijskom natjecanju radi se **modul 2** i **modul 4** zadatka.

Na Državnom natjecanju rade se svi moduli zadatka.

5.3. ZAHTJEVI ZA IZRADU MODELA ZADATKA

Vremenik natjecanja po modulima će se prilagoditi ovisno o epidemiološkim uvjetima. Predviđeno vrijeme za svaki modul je prikazano za provedbu natjecanja po modelu A, u zagradi je predviđeno vrijeme za provođenje natjecanja po modelu B i C.

Vještine koje se mogu testirati u različitim modulima mogu obuhvaćati:

Modul 1 – Poznavanje proizvoda – 2 sata (1,5 sati)

Podaci za natjecatelje:

- Crtež proizvoda

Na osnovu crteža proizvoda potrebno je napisati koncept u kojem će :

- Predstaviti klijentima proizvod
- odrediti funkciju i namjenu proizvoda
- odrediti tržište kojem je proizvod namijenjen
- predvidjeti tehnološke postupke izrade
- predvidjeti postupke kontrole kvalitete
- ponuditi cijenu izrade proizvoda

Očekivani rezultati

- Na osnovu crteža učenik će klijentima (prosudbenom povjerenstvu) usmeno na temelju koncepta predstaviti proizvod njegovu funkciju, namjenu, način izrade i kontrole te plasman na tržište: kojim kupcima je namijenjen i po kojoj tržišnoj cijeni.
- Za usmeno predstavljanje poznavanje proizvoda previđeno je 10 min po natjecatelju pri čemu će se vrednovati kvaliteta i vještina komunikacije

Modul 2 – Dizajniranje: 2D u 3D – 3 sata (1,5 sati)

Podaci za natjecatelje:

- Radionički crteži i 2D prikaz sklopa

Potrebno je:

- Izraditi 3D model pojedinog dijela
- Sastaviti dijelove u sklop
- Izraditi radioničke crteže
- Spremiti i u odgovarajuću mapu

Očekivani rezultati:

- Modeli dijelova i sklopa pohranjeni u mapi Modul 2 na radnoj površini
- Ispisana dokumentacija (sklopni crtež, radionički crteži - max A3 format)
- Ispisan rastavljen prikaz sklopa (exploded view)

Modul 3 – Dizajniranje: model u 3D – 4 sata (2 sata)

Podaci za natjecatelje:

- Fizički - stvarni dijelovi - sklop

Potrebno je:

- Izraditi skice s izmjerama na papiru
- Prepoznati materijal pojedinog dijela i pridodati ga dizajniranom modelu
- Fizički - stvarni dio treba biti dostupan natjecateljima samo kod izrade skice
- Na osnovu skice izraditi 3D model pojedinog dijela
- Izraditi radioničke crteže
- Sastaviti dijelove u sklop

Očekivani rezultati:

- Izrađena prostoručna skica
- Modeli dijelova i sklopa pohranjeni u mapi Modul 3 na radnoj površini
- Ispisan sklopni crtež (max A3 format)
- Ispisani radionički crteži pojedinih dijelova
- Ispisan rastavljen prikaz sklopa (exploded view)

Modul 4 – Tehnološka dokumentacije – 3 sata (1,5 sati)

Podaci za natjecatelje:

- Sklopni crtež strojnog dijela
- Katalog materijala
- Popis strojeva/ radnih mjesta i zahvata
- Obrazac Operacijski list
-

Potrebno je:

- Izraditi 3D model strojnog dijela (sklopa)
- Odabrati poluproizvod iz kataloga te definirati dimenzije sirovca
- Koristeći ZADANE strojeve i zahvate popuniti operacijski list
- Potrebno je izraditi Operacijski list za sve pozicije
- Za svaku operaciju je potrebno izabrati zahvate i stroj
- Nacrtati izgled strojnog dijela (2D) nakon svake operacije (od sirovca od gotovog strojnog dijela)

Očekivani rezultati:

- Operacijski listovi pohranjeni i ispisani

5.4. RAZVOJ MODELA ZADATKA

5.4.1. TKO RAZVIJA MODEL ZADATKA

Model zadatka izrađuje radna skupina stručnjaka imenovana od strane Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih za svaku pojedinu disciplinu. U timu trebaju biti zastupljeni i gospodarstvenici.

Radna skupina razvija model zadatka te dva dodatna modula, koji svaki čini 30% modela zadatka.

5.4.2. RASPORED RAZVOJA MODELA ZADATKA

Model zadatak razvija radna skupina. Na natjecanju model zadatka se analizira te članovi prosudbenog povjerenstva daju preporuke za doradu i unaprjeđenje zadatka. Prosudbeno povjerenstvo za sljedeće natjecanje, uzevši u obzir preporuke prethodnog prosudbenog povjerenstva, izrađuje novu ili doradenu verziju modela zadatka.

Model zadatka objavljuje se u prosincu svake godine.

5.5. ODABIR ZADATKA ZA NATJECANJE

Prosudbeno povjerenstvo za svaku disciplinu odabire konačni zadatak za natjecanje. Odabir se vrši na natjecanju na način da se odabire jedan od modula koji svaki čini 30% zadatka, a koji je razvila radna skupina.

5.6. OBJAVLJIVANJE MODELA ZADATKA I PRAVILA BODOVANJA

Model zadatka i pravila bodovanja se puštaju u opticaj putem informacijskog sustava natjecanja koji razvija i vodi Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

6. INFORMACIJE I KOMUNIKACIJA

6.1. RASPRAVNI FORUM

Prije Državnog natjecanja sve rasprave, komunikacija, suradnja i donošenje odluka vezanih uz natjecanje u vještinama moraju se odvijati na određenom raspravnom forumu do kojeg se može doći putem informacijskog sustava natjecanja koji razvija i vodi Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Odluke i komunikacija vezane uz vještinu valjane su samo ako su se odvijale na forumu. Moderator foruma bit će glavni stručnjak (ili stručnjak kojega nominira glavni stručnjak).

6.2. INFORMACIJE ZA NATJECATELJE

Sve informacije za škole i natjecatelje dostupne su putem internetske stanice Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Informacije uključuju:

- pravila natjecanja
- tehničke opise
- pravila bodovanja
- model zadatka
- infrastrukturne popise
- dokumentaciju vezanu uz zdravlje i sigurnost
- druge informacije vezane uz natjecatelje.

7. ZDRAVLJE, SIGURNOST I OKOLIŠ

Potrebno je postupati prema pravilniku o sigurnosti i zaštiti zdravlja pri radu s računalom i dugotrajnom sjedenju

8. MATERIJALI I OPREMA

8.1. INFRASTRUKTURNI POPIS

Infrastrukturni popis detaljno navodi svu opremu, materijale i prostore koje osigurava škola domaćin državnog natjecanja.

Infrastrukturni popis bit će dostupan na internetskoj stranici www.worldskillscroatia.hr

Infrastrukturni popis specificira predmete i količine koje predlaže radna skupina za tehničkog opisa discipline i modela zadatka.

Škola domaćin natjecanja ažurirat će infrastrukturni popis specificirajući stvarne količine, tipove, brandove i modele predmeta s popisa. Stvari koje nabavlja organizator natjecanja nalaze se u zasebnom stupcu.

Na svakom natjecanju prosudbeno povjerenstvo mora revidirati i ažurirati infrastrukturni popis u pripremi za sljedeće natjecanje te savjetovati o bilo kakvom povećanju prostora i/ili opreme.

Infrastrukturni popis ne uključuje predmete koje su natjecatelji i/ili mentori dužni donijeti te predmete koje natjecatelji ne smiju donijeti – navedeni su nešto niže.

Popis:

- samostalno (ograđeno) radno mjesto sa računalom (8)
- samostalno (ograđeno) radno mjesto za pisanje (8)
- računalo sa instaliranim softverom za 3D modeliranje (8 kom):
 - 8 GB RAM
 - monitor LCD 24"
 - Windows™ 10
- Projektor i platno
- 3D modeli
- Katalozi materijala
- Katalozi ležaja
- Pisač A3 / 3D printer
- digitalno pomično mjerilo + dubinomjer (0-150 mm) (8 kom)
- slušalice za natjecatelje (zbog buke)

8.2. MATERIJALI, OPREMA I ALATI KOJE DONOSI NATJECATELJ/MENTOR

Za disciplinu Strojarske tehnike:

- pribor za crtanje i pisanje
- kalkulator
- strojarski priručnik - Kraut

8.3. ZABRANJENI MATERIJALI I OPREMA

Smiju se upotrebljavati samo materijali koje je pribavio organizator i/ili koje je donio natjecatelj/mentor prema gore navedenom popisu materijala, opreme i alata koji se koriste za izvođenje modula natjecateljske discipline

8.4. PREPORUČENO RADNO MJESTO ZA NATJECANJE

Izgled i raspored radnog mjesta za natjecanje:

Ukupna površina prostora za natjecanje (za 8 natjecatelja):

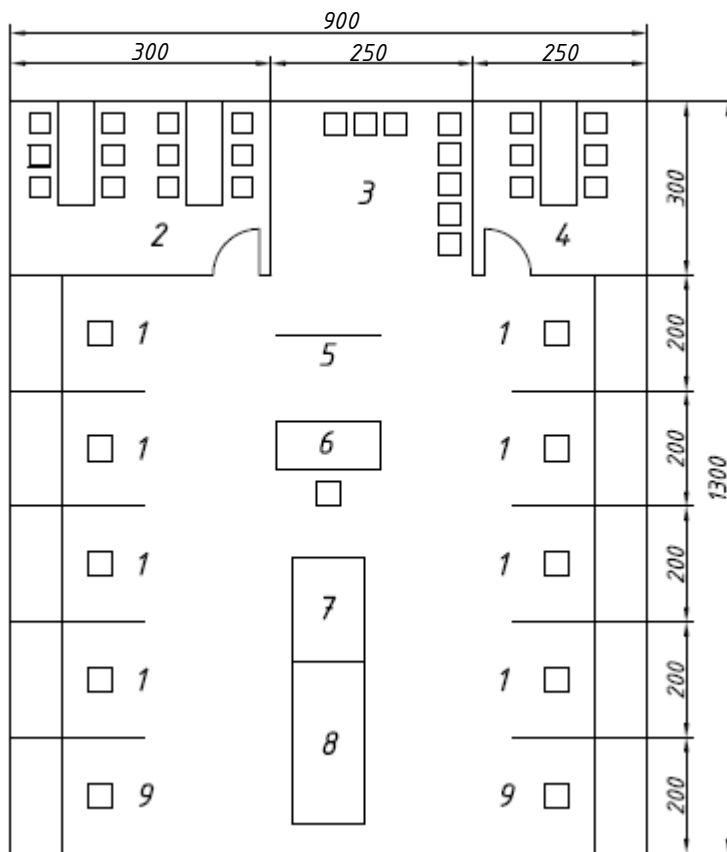
- radni prostor za natjecanje je računalna učionica sa 8 radnih mjesta
- prostor za prezentaciju rješenja 3D print i ispis crteža

(Traženi prostor za natjecanje mora biti dovoljno velik za smještaj predviđenog broja natjecatelja. Između natjecatelja je potrebno osigurati kartonske pregrade.)

OPĆI POSTAV I SPECIFIKACIJE

- za svakog natjecatelja bit će dostupno radno mjesto s računalom
- radna mjesta moraju biti odvojena pregradama
- nad radnim mjestima potrebno je optimalno osvjetljenje
- u jednom dijelu prostorije je prostor za prezentaciju sa projekcijskim platnom i ploterom za ispis crteža

SLIKA PREPORUČENOG POSTAVA PROSTORIJE

1. Radno mjesto (stol, stolica, računalo)
2. Prostor za garderobu natjecatelja
3. Prostor za skladištenje
4. Prostor za povjerenstvo
5. Projekcijsko platno
6. Stol za izlaganje – prezentaciju
7. Prostor za pisac i 3D printer
8. Prostor za izlagače – sponzore
9. Radna mjesta za posjetitelje – probaj vještinu

9. PROMIDŽBA I VIDLJIVOST NATJECANJA

Napomena: navesti ideje i mogućnosti promidžbe pojedine discipline.

- Dva slobodna radna mjesta (računala) za prolaznike
- Prostor – stol na kojem su stvarni modeli dijelova, 3D print dijelova, ispisani materijali, opisi modela zadatka, podaci o zanimanjima...
- Monitor sa izmjenjivim prikazom radan natjecatelja, popisom natjecatelja, zanimanja
- Prostor – stol sa prezentacijama poslodavaca i mogućnosti za karijere
- Uključivanje tvrtki koje proizvode računalne programe za dizajniranje

10. ODRŽIVOST

Napomena: navesti ideje kako postići održivi razvoj natjecateljske discipline kao i mogućnosti humanitarnog, ekološkog i socijalnog karaktera

- Uključiti bivše učenike da govore o svojim iskustvima sa natjecanja te važnosti natjecanja
- Koristiti digitalne materijale umjesto papira
- Koristiti materijale koji sa ekološkog stajališta najmanje zagađuju okoliš
- Voditi računa o potrošnji energije

Agencija za
strukovno obrazovanje
i obrazovanje odraslih

IZVRSNOST I ZNANJE ZASLUŽUJU PRIZNANJE!

Promocija učeničkih kompetencija i strukovnog
obrazovanja kroz strukovna natjecanja i smotre

Europska unija
"Zajedno do fondova EU"

EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI

E
S
F
UČINKOVITI
LJUDSKI
POTENCIJALI

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.